

WOLONTARIAT JAKO FORMA AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Wolontariat to działanie podejmowane świadomie i dobrowolnie dla kogoś spoza rodziny, bez przyjmowania zapłaty materialnej. **Wolontariusz** to osoba, która chce pomagać, nie przyjmując pieniędzy za swoją pracę. Określenie „bez pieniędzy” nie oznacza jednak „za darmo”. Korzyści, w których uczestniczy wolontariusz, są ogromne – w wymiarze niematerialnym. To przede wszystkim poczucie, że komuś pomagam, komuś jestem potrzebny, moja praca ma sens... To satysfakcja, zdobywanie nowej wiedzy, doświadczenia i nowych umiejętności, ale także dzielenie się tymi, które już się posiada. To poznawanie nowych ludzi, nawiązywanie nowych znajomości, niejednokrotnie głębokich więzów przyjaźni. To korzyści, których nie da się kupić za pieniądze. To często wspólne dążenie, by przez określone działania coś uczynić lepszym, komuś ulżyć w trudzie codzienności...

Wolontariat ma różne oblicza, różne są jego rodzaje:

– **wolontariat akcyjny** – to bardzo popularna forma wolontariatu, bez której – o czym być może większość z nas nie zdaje sobie sprawy – nie odbywałyby się większość imprez masowych, festiwali czy wydarzeń okolicznościowych. Wolontariat akcyjny to ten rodzaj wolontariatu, który cechuje się krótkoterminowym zaangażowaniem wolontariusza, nie wymaga dłuższego wdrożenia i może być realizowany przez osoby w dowolnym wieku. Wszelkie kwesty, zbiórki pieniędzy np. w dzień Wszystkich Świętych na cmentarzach czy zbiórki artykułów spożywczych w supermarketach przed świętami są realizowane właśnie w tej formie wolontariatu. Również wolontariusze, którzy pomagają np. jako opiekunowie zaproszonych gości lub w roli służb informacyjnych podczas festiwali kulturalnych, to z reguły osoby decydujące się właśnie na wolontariat akcyjny.

– **wolontariat długoterminowy** – w przypadku tej formy wolontariatu mówimy o zaangażowaniu, które po pierwsze zazwyczaj wymaga dłuższego wdrożenia, po drugie zaś trwa od kilku miesięcy do nawet kilku lat lub dłużej, przez co wolontariat długoterminowy bywa też nazywany wolontariatem stałym. To rodzaj wolontariatu zbudowany na silnym poczuciu lojalności oraz mocnej identyfikacji danej osoby z ideałami i/lub celami, które wyznaje i realizuje konkretna organizacja, przy czym należy pamiętać, że intensywność zaangażowania wolontariusza realizującego wolontariat długoterminowy nie musi być stała i może mieć w ciągu roku różne okresy natężenia.

– **wolontariat szkolny** – to nazwa, która odnosi się zarówno do tych rodzajów wolontariatu, w które **angażują się uczniowie**, jak i do **rodzajów wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży szkolnej**. Wolontariatem szkolnym są więc zarówno szkolne inicjatywy na rzecz np. środowiska naturalnego i najbliższego otoczenia (porządkowanie przestrzeni, sadzenie drzewek, robienie i zakładanie budek lęgowych czy karmników dla ptaków itp), rozmaite kwesty okolicznościowe, jak i zaawansowane programy społeczne oparte na pracy profesjonalnie przeszkolonych wolontariuszy, w której wolontariusze, w bardzo różnym wieku, przez cały rok – we współpracy ze szkołą, dyrekcją, nauczycielami i pedagogiem szkolnym – spotykają się z wybranymi dziećmi na indywidualnych zajęciach, by pomagać im przezwyciężyć problemy, z którymi się borykają.

– **wolontariat sportowy** – to bardzo popularna forma wolontariatu, również dlatego, że aż **blisko 1/3 w działających w Polsce organizacji pozarządowych korzystających z pracy wolontariuszy, to rozmaite stowarzyszenia i fundacje zajmujące się właśnie działalnością sportową**. Wolontariat sportowy to rodzaj wolontariatu, bez którego trudno wyobrazić sobie dziś np. prawidłową organizację i zabezpieczenie bardzo popularnych masowych imprez biegowych. Dla wielu osób zaangażowanie w wolontariat sportowy to okazja do poznania wyjątkowych ludzi czy odwiedzenia miejsc, które na co dzień pozostają niedostępne.

– **wolontariat międzynarodowy** – pod pojęciem wolontariatu międzynarodowego rozumie się najczęściej te rodzaje wolontariatu, które **polegają na zaangażowaniu wolontariuszy w miejscach poza krajem ich zamieszkania**. Najczęściej (choć nie tylko) są to aktywności realizowane w ramach międzynarodowych projektów czy programów wymiany wolontariuszy. Najpopularniejszymi formami wolontariatu międzynarodowego są wolontariaty misyjne, tzw. workcamps (obozy młodzieżowe, na których osoby z różnych krajów przez pewien czas mieszkają w jednym miejscu i wspólnie pracują na rzecz jakiegoś ważnego społecznie celu) czy – najbardziej wymagające – wolontariaty w ramach międzynarodowych organizacji pomocowych. W ramach takiego wolontariatu lekarze, pielęgniarki, nauczyciele, inżynierowie wyjeżdżają do krajów np. afrykańskich, gdzie leczą, uczą, budują studnie, szkoły, szpitale.

– **wolontariat dla seniorów** – obejmuje działania względem seniorów przebywających w Domach Pomocy Społecznej, ale – może zwłaszcza tych, którzy w swoich domach/mieszkaniach samotnie borykają się z codziennością.

– **wolontariat hospicyjny** – to obecność przy osobach w ostatnich chwilach życia. Wymaga ogromnej siły ducha i wrażliwości ze strony wolontariusza.

– **wolontariat dla ludzi bezdomnych** – obejmuje różne działania, by zaspokoić głód, umożliwić kąpiel, zmianę odzieży, zaopatrzyć miejsca noclegowe w pościel – to jeden, podstawowy, ale nie najważniejszy etap. Drugim etapem, który jest trudniejszy, ale niezbędny, to rozmowa, przebywanie z ludźmi w kryzysie ich bezdomności. Poznawanie ich – imion, historii życia, marzeń... Wolontariusz jest tu „łącznikiem” między dwoma światami, które bardzo trudno połączyć, czy nawet zbliżyć do siebie. Potrzeba więc, by był człowiekiem o wysokim moralnym i społecznym etosie (wartościach) – zwłaszcza poczucia godności i szacunku do drugiego człowieka.

Dawniej – ludzie po prostu sobie wzajemnie pomagali, byli dla siebie życzliwi. Tych, którzy tej wrażliwości mieli więcej, nazywano szlachetnymi, hojnymi, wielkoduszными, poczciwymi, prawymi, dobrymi, porządnymi, wielu z nich ostatecznie – świętymi.

Dziś pomaganie innym to wolontariat, w Polsce unormowany prawnie poprzez uchwaloną 24 kwietnia 2003 ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ([Dz.U. z 2020 r. poz. 1057](#)), by wolontariusz w swym pragnieniu niesienia pomocy nie został skrzywdzony ani niegodziwie wykorzystany.

By mógł być w swym działaniu szlachetny, hojny, wielkoduszny,
prawy, dobry, ostatecznie – święty.

**Każdy z nas może zostać wolontariuszem, jeśli tylko bardzo tego chce.
Bez względu na to, kim jest, może ofiarować odrobinę siebie
drugiemu człowiekowi.**